

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egy évre	16 fr.
Félévre	8 fr.
Negyedévre	4 fr.
Egy óra helyben	1 fr. 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEBBI CIKKEK DUAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wallzeile 36.) Hasenstein et Volger (Wallzeile-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hasenstein et Volger hirdetés köz. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest szerritator 5. sz.

Nyilvántartási díjak

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

LÖFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap hatodik évfolyama negyedik évnegyedére és a „PORT” című szaklap első évi folyamára.

A „KELET” és a „SPORT” előfizetési ára együtt:

Egész ére 16 fr. Félévre 8 fr. Negyedévre 4 fr. Egy óra 1 fr. 50 kr. Egyes szám ára 7 krajczár.

A „PORT” előfizetési ára külön:

Egész ére 4 fr. Félévre 2 fr. Évnegyedére 1 fr. Egyes szám ára 10 kr.

A legrendelések legelőszérűben postai utalvánnyal a „Kelet”-re Stein János könyvkereskedésébe, a „Sport”-ra Békésy Károlyhoz (Főter 4. sz.) küldendők.

Nyelc egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A legjobb pénzügyi politika.

(L-r-t.) Lapunk egy másik rovatában egy fölírás olvasható, melyben városunk egy tiszteltre méltó hölgye a székei kézi ipar ptolására szólítja föl hazarészünk női köziségét, készséggel ajánlkozván, hogy az lvarhelyszéki szövet-közmű termékeinek trjesztésében a közvetített szívesen elvállja.

A szelt buzgolkodó urnó néhány kemény zóban mond maguk fölöt itéletet, a mért a „külföld bábjai” lettek s önmegadásra híván föl társait, helyes közadagási tippintattal jegyzi meg, hogy esk a kezdet nehé, mert a házi ipar termelésnek fölkarolása nemcsak a minőséget ésaratat fogja kedvezőbbé tenni, hanem a gyári ipar megalapítójává is válhatik.

Nezetünk legnagyobb szerencsétlensége, néstünk szerint, abban rejlik, hogy nem sajt maga erején kíván boldogulni, hanem minden előmenetelt mástól s legkivált akormánytól vár.

Peig ideje volna, hogy legalább annyit metanuljunk angolul, hogy értsük, vértünk tegyük a „self help” kifejezést — holot a mi népbölcsességünk gazdag tárházán is meg van a példabeszéd: segíts magadon s az isten is megsegít!

Im épen most foly a képviselőházban a ltségtetés tárgyalása s a miniszterek, hatyák minden lehető elkövetnek, csak hogy a szerencsétlen deficitet kitörülhessék törvénykönyv lapjairól. Im, ma-holnap apirendre kerül az Ausztriával kötendő áramúgyi és kereskedelmi szerződés s brón lesz módunk megérteni, hogy különöse a szövet-ipar termékeinek révén mily órsi összegek, milliók meg milliók vándorolnak ki országunkból a La-thán tül gyások zsebébe.

Plig az orvoslát minő könnyű volna, aár a Columbus tojásának felállítása; fgyasszuk saját készítményeinket.

Igy, ez idő szerint még, némi önmegtartásba kerülne ez elhatározás. Mi még ne bírnak ugyanazon árért ép oly szép köztiményeket előállítani, mint a gyári par terén messzire előhaladt Ausztria De, hát, hol van a nőizés, ügyesség, tapintat, melyek a jelentéktelenebb aragból is tudnak aesthetikai harmóniát állítani, s ne feledjük, hogy a mindig ehé kezdet nélkül soha még jelentéken célét elérni nem lehetett.

Só a kézi, sem a gyári ipar magától, tnogatas nélkül, elő nem állhat és pedig mind hiában nyujt a kormány még akora anyagi segélyt is, ha maga a fogyasztó közönység nem sorakozik s a készítményeket a leglányegesebb támogatásban a tömeges fogyasztásban nem részesíti. Nem kell félni, mihelyt a joorru pénzvilá észreveszi, hogy a fogyasztás a

belföld termékei és készítményei felé fordult, azonnal sietni fog az új keresetforrást kiaknázni, a kézi ipar terén oly javításokat tenni, melyek a csin fokozottabb igényeit is kielégíthetik s csak pár évi kitarás — és a kiterjedt s megerősödött kézi ipar nyomán a gyári ipar is fejlődésnek induland.

Ne mondja senki, hogy még a kezdeményezés anyagaival sem rendelkezünk. Nézz meg akarki az alábbi felhívásban említett szövetmintákat. Forduljunk csak a segésvári, brassói, szebeni egykor virágzó szövetipar termékei felé s meglátják, hogy sokkal többel rendelkezünk, mint magunk is gondolnók. Csak nem kell sajnálni a fáradságot, keresve találunk.

Nőink csak oly szépek volnának a hazai szőtten-fonban, s alig hiszem, hogy férfaink kosarat kapnának, ha brassói posztóban jelennének is meg s ez által nemcsak magok számára tennének megtakarításokat, hanem az adóalapot is gyarapítanák s utját állnák, hogy verjejtékes pénzünk külföldre vándoroljon.

Sőt egy másik, politikai, oldala is van a dolognak. Minő szerencsés találkozás pontot nyernénk, az érdekegység a la pján, idegen nemzetiségű honfittársainkkal, mihelyt tapasztalnak, mennyire, közvetlenül vagyunk egymásra utalva s mily nagymértékben segíthetjük egymást közakaratu és egyértelmű munkálkodásunk által.

De bármennyire nagyrabecsöljük is a t. kezdeményező urnó buzgalmát: meg kell jegyeznünk, hogy e téren az egyes nem elég erős, hogy sikerrel működhessek. Azért mulhatatlannak tartjuk, hogy valamint a sz.-udvarhelyi nőegylet eléggé nem méltányolható buzgalommal kezébe vette az ügyet s a háziipar-udvarhely-széki munkásait egyletbe foglalva a munkát rendszerezéssel, azonké a fogyasztás közvetítésére is egyletek vállalkozzanak és pedig első sorban a nő-egyletek. A kolozsvári nő-egylet amugy is kötelezve van erkölcsleg arra, hogy ez ügyet elenni ne hagyja, miután küldöttei által a hazai ipar érdekében mult hóban Budapestent tartott értekezleten részt vett s az ott hozott határozatokat magáévé tette. Nőegyletünk volna tehát hivatva, hogy az országgrész valamennyi nőegyleteivel magát érintkezésbe tegye, kikutassa, hogy a házi ipar termékei és készítményei hol és mily mértékben s minő ágakban találhatók föl, mert a fogyasztás rendszeresen csak úgy történhetik, ha a rendelkezésre álló anyagot teljesen ismerjük s így tervszerűen járhatunk el e valóban nemzeti s oly nagy fontosságu czél elérésében.

Kolozsvárról, mint központból legelőszérűben lehetne ez ügyet intézni s egy kezdetben bár szerény központi áru-csarnok berendezésével biztos piacot lehetne teremteni az egész országgrész ipar-készítményeinek s ha a háromszéki, udvarhelyi és marosszéki, a szász-vidéki s más megyei nőegyletek tervszerűen megindítják a mozgalmat, bizonynyal bármely jóhitelű kereskedőnk készséggel vállalkoznék a közvetítés kereskedelmi ágának vezetésére is.

Csak egy-két évi lemondásra kellene a közönségnek — s első sorban nőinknek — magukat rászánniok s azontul, bizonynyal, oly lendülettel venne iparunk, hogy nem kellene, szégyenszemre, minden kis szalagocskáért a külföldre fordulunk. S nőink, kik nemes áldozatkészséggel anyanyiszor tudtak magunknak a haza iránt érdemeket szerezni, büszkén mondhatnák el, hogy ők vetették meg alapját a legjobb pénzügyi politikának.

Ajánljuk szerény föl szólalásunkat a kolozsvári nő-egylet becses figyelmébe!

— Az osztrák nemzeti bank igazgatóságának ad hoc bizottsága, mint a „Bud. Corr.”-nek Bécsből jelentik, minden várakozás ellenére azon javaslatot tette, hogy a közös bank alapításáról szóló tervezetre a bank azon választ adja, hogy a társulat hajlandó ugyan a közös bankot megalapítani, de az átküldött statutumokat a további tárgyalások alapjául

nem tekintheti. A bank igazgatósága átvette a jelentést, a nélkül, hogy arról hosszu vita után határozatot hozott volna.

— Salisbury lord az angol meghatalmazott, a „P. L.” szerint, azon óhajának adott kifejezést, hogy Bécsben a magyar miniszterelnökkel is találkozzék.

A keleti kérdés.

A helyzet.

Az „Eastern Budget”-szerint Zichy gróf konstantinápolyi követünk utasított, hogy az angol conferentia-javaslatot minden pontjában támogassa s csak esetleg fölmerülő nehézségek alkalmával és fontos kérdéseknél forduljon Bécsbe instructióért. Ez az oka annak, hogy külügyi kormányunk nem tartotta szükségesnek még egy második teljhatalmazottat is a conferentiára küldeni. Bécsi nézetek szerint, jegyzi meg a lap, Oroszország a garantiákra nézve semmiféle engedményt nem fog tenni, a porta pedig elfogadhatatlannak nyilvánítja Oroszország követelését s így a conferentia nem fog kielégítő eredményre vezetni.

A románok.

A románok, mióta Oroszország karjaiba vetették magokat, szintén kezdenek nagyon érzékenyek lenni. Mint Bukarestből a „Pol. Corr.”-nak írják, ott a „zöld könyv” közzététele igen nagy elégedetlenséget keltett. A románok a porta eljárását fennhőzójának, sértőnek találják; a nemzet méltóságának megsértését látják azon török okmányokban, melyeket a kormány a zöld könyvben közrebocsátott. Különben a románok ezen büszkeségével nagyon élénk ellentétben áll a „Pol. Corr.” azon híre, hogy Ghika János volt miniszterelnök londoni küldetése 42¹/₂ millió frank vasuti kölcsön ügyében teljesen megbukott. A pénzpiac az orosz szövetség dacára sem hajlandó a románoknak kölcsönt adni. A nép alsó körében nagy is a nyugatlanság s aggodalommal néz mindenki a jövődö dolgok elé.

Az orosz hadi készületek.

Az orosz hadikészületek egyre tartanak, Odessából napjaink 12 zászlóalját a vasutak szállítanak Kisenewbe, a chersoni kormányzóság tartalékosai és szabadságosai már Odessában vannak s Besszarábiába küldetnek. A mozgósított hat hadtest decz. 10-én a Pruthnál csatakeszen álland. Számos önkényes is jelenkezik. A városokban mindenütt hölgybizottságok alakulnak, melyek tépést készítenek. Odessában legalább 4 millió rubelt fognak a 100 milliómos kölcsönre aláírni. Katonai körökben azt hiszik, hogy egy orosz hadtest Szerbiában fog működni.

Ez okból hir szerint négy gyalogezredből, hat lovasszázadból és 80 ágyuból álló hadtestet alakítanak Kisenewben, honnan az közvetlenül a hadüzenet után Turn-Severinbe fog indulni. Ezek a „Pol. Corr.”-birei. Más tudósítások viszont azt mondják, hogy a mozgósítás csak lassan halad előre s talán decz. végeig sem lesz együtt a hadsereg. Csak most tűnt ki, hogy a vasutak szállítási eszközei olégtelenek, miért is a kormány 280 mozdony és 5000 kocsi vásárlását rendelte el, melyek azonban csak hónapok mulva fognak elkészülni.

A török hadi készület.

A török hadi készületekről jelentik, hogy a hadsereg Boszniából Sumbláa küldetett; maga Bosznia három katonai kerületre osztott be. Vesil-bey ezredes Bielina parancsnokává nevezetett ki s azon földműveket, melyeket a szerbek e város és Popovo közt emeltek, megszállotta. A lázadók legnagyobb része végkép letette a fegyvert; a töl igen kemény salakosok nem akarnak tovább harcolni. Wespolovics és három más lázadó vezér Szerbiába készült. Egészben véve a viszonyok Boszniában lényegesen javultak; — a szerajevo katonai iskola növendékeit tiszteklé neveztek ki s meg a mohamedán czigányokat is besorozták, Csendörök lesznek belőlök. A görög tartományokban a mohamedán lakosságból nemzetőrség alakították, melyeket a kormány szerel föl, de mely csak akkor lesz mozgósítható, ha az illető tartományokban is lázadás tör ki. A kormány a monastiri vilajet lakosságától 20 millió piaster hadi adót kér. A görök határon 6 zászlóalj s néhány ezer albániai katona van el

helyezve. Herczegóvínából egy török csapat dalmát területen át akarta a tengerpartra jutni, hogy onnan hajón Konstantinápolyba szállíttassék. Az osztrák batóságok azonban a szándék valóstítását megakadályozták.

Az orosz népkölcseőn.

Az orosz népkölcseőn tárgyában az orosz czár a pénzügyminiszterhez a következő ukázt intézte: Hogy a politikai események következtében a kinstárra háruló rendkívüli kiadások fedezettsenek, a külön bizottság által jóváhagyott jelentésnek megfelelőleg utasítjuk őnt, hogy nyilvános aláírás útján 100 millió rubelnyi névleges tőkére ötszázalékos bankjegyeket bocsásson ki a következő alapon.

1. Az aláírás a fentebb említett bankjegyekre az állambanknál és néhány ön által választott bank-főknél és üzleti irodánál nyitattik meg.

E bankjegyek az 1859 szeptember 1-én kelt szentesítés által jóváhagyott szabályzat értelmében, az első kibocsátású 5% bankjegyeket megillető jogokat és szabadságokat élvezik: a törlesztés 37 év leforgása alatt évenkénti húszalék által történik, a nélkül, hogy a tulajdonosoknak joguk volna az kívánni, hogy jegyek korábbi vagy későbbi húzásba vonásának bele.

3. A kibocsátott bankjegyek a közadóságot nagy könyvébe iratnak be, a törlesztési bizottság az állami banknak, az említett jegyek névleges tőkéjének, azaz százmillió rubelnek teljes törlesztéséig évenként 5% kamatot és egy százalék törlesztést fog fizetni.

Az aláírások folyamáról érkezett tudósítások szerint kétséget szenved, hogy az egész összeg önkényes aláírások útján be fog-e gyűlni.

Varsóból.

Varsóból írják a „Pol. Corr.”-nak nov. 20-ról: A Varsótl 32 verstnyire (4¹/₂ mértföldnyire) fekvő Sierock városkát pár nap óta erősítik. Sierock ott áll, hol a Nawara Bugba szakad, s Varsóval és Modlnaall egyetemben fontos stratégiai három szöget képez, melyre már a leugyel tábornokok is súlyt fektettek az 1830-iki forradalom alatt.

Érdekes tény, hogy az orosz kormánykörök a harcziás áramlat dacára sem melőzik a tudományos mozgalmakat. Épen most engedti meg egy czári ukáz, hogy 1877. július havában Kazánban, archeologiai congressus tartathassék.

Táviratok.

Brüsszel, nov. 22. A „Nord” Lord Loftus nov. 2-ki yaltai sürgönyéről szól s feltűnőnek találja, hogy beaconsfield ur nyolcz nappal a czár nyilatkozata után ismert beszédét Guildhallban elmondhatta; a lap sajtáságosnak találja, hogy az említett sürgöny 20 napon át nem hozott nyilvánosságra.

A „Nord” továbbá fölemliti az osztrák lapok által közölt orosz orosz értékelőtíprogrammot s azt — néhány eltérés kivételével, tényleg Oroszország intencióival megegyezőnek mondja. — Oroszország természetesen a program elfogadását kívánja a nélkül azonban, hogy azt föltétlenül megváltozthatatlannak tartaná: különösen áll ez az occupatio kérdéséről.

Berlin, nov. 23. A császár tegnap d. u. 4, és ma 12 órakor Bismarck herceggel érkezett: 1 órakor a császár audientian fogadja Salisburty.

Belgrád, nov. 23. A fejedelem elfogadta a miniszterium lemondását; azonban csak részleges miniszterváltozás lesz. Risztics végleg visszalép. Ellene több oldalról súlyos vádakat emelnek, melyek a skupsztina bizottság legközelebbi ülésén szóba fognak hozni. Hir szerint Christics lesz miniszterelnök — Zumics külügyminiszter, Milejkovics marad. — Marinovics Szent-Pétervárról Konstantinápolyba megy. Szerbiát Bécsben Magazinovics fogná képviselni.

Ragusa, nov. 22. A demarkationalis bizottság ma tartotta hatodik és hetedik ülését. — A postiók megjelölése majdnem egészen egyformán történt mindkét hadviselő fél részéről, azonban sok más részlet vitás, minélfogva szükséges, hogy kétbiztos küldessék ki a harcztérre. A török részről szándékolat csapatátvonulás ellen a katonai és polgári batóságok nagymérvű intézkedéseket tettek.

Berlin, nov. 23. Edhem pasa ma este, legkésőbb holnap reggel a konferenciára Konstantinápolyba utazik.

Ragusa, nov. 23. Az országgyűlési választásoknál a virilisékből két nemzeti jelölt lett képviselővé.

Bécs, nov. 23. A „P. C.” Ragusából jelenti: hogy az edg befutott török naszad a hatóság ismételt felszólítása dacára, a parancsnok mindenféleképp mentegetőzván, a gravosai kikötőt nem hagyja el; az osztrák állomási hajó parancsot kapott a török hajót megvizsgálni, nem szállít-e hadi contrebantot, az osztrák batóságok utasították a török hadihajónak a kikötőbeli bemenetelét csak „en relache forcee” engedni meg. Az élelmiszerek és hadruházat kivitele, valamint a betegek és sebesültek behozatala kellő lobogókkal el nem látott tengeri hajókon csakis a kikötő őrhajónak ellenőrzése mellett engedtetik meg.

A költségvetés tárgyalása.

Budapest, nov. 23.

A ház nov. 23-ki ülésében bemutatattván a pénzügyi bizottság jelentése a megyék 1877-ki kiadásairól szóló törvényjavaslat tárgyában folytatott az általános budgetvitá.

Borlea Zsigmond kijelenti, hogy a mult évben egyszerűen azt nyilvánította a közgazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával, hogy azt nem fogadja el, s nem is fogja indokolni. Igy tesz jelenleg is, s nem tartja szükségesnek indokolni azon szavazatát, hogy a budgetet nem fogadja el.

Rády Endre mindenekelőtt Sennyei beszédére tesz észrevételeket, nem tartja helyesnek, hogy a magyar parlament megfosztassék azon jogtól, hogy a külügyi politika tekintetében nyilatkozhassék. — A mi a boszu politikáját illeti, az ország fátyolt vetett a multa s ily boszuról szó sem lehet. — A 80 millió bankadóságra nézve helyteleníti a kormány által létesített kiegyezést s különösen a választott bíróság általi eldöntését.

Elfogadja a költségvetést, de fentartja magának, hogy az appropriáció kérdésénél meggyőződése szerint szavazzason.

Steinaker Ödön nem fogadja el a költségvetést.

Nemes Nándor tiltakozik szavainak azon értelmén ellen, melyet Steinakker azoknak adott.

Széll pénzügyminiszter: Sok és nehéz vád emeltetett a költségvetés ellen, s ezek közül csak a leg súlyosabbakra kíván válaszolni. Előrebocsátja Simonyi Ernő észrevételére, hogy a pénzügyi helyzet megismerésére szükséges minden adat közvé volt téve, s nem lehet állítani, hogy nem volt azokból kellő felvilágosítás merithető. Vádu, hangoztatták a költségvetés ellen, hogy az nem realis. Hogy súlyt fektet az előirányzat realitására, bebizonyítja avval, hogy a jelen költségvetés mindazon ágazatban keresztülmenve, melyek a zárszámadások által nincsenek igazolva, mintegy nyolczadél millióval lecsállítja azokat. Ez iránt nem nyilatkozott elismertleg senki még azok közül sem, kik a költségvetést elfogadták, s a kikre elmondhatnák, hogy mens meg isten jó barátimotl, el-lenegeimmel majd elbánok. Zichy N. szerint 6 millióval van több felvéve a budgetbe, mint a mennyit annak realitása megengedne, 2 az állami üzemek- és illeléteknél, 4 az adóhátralékoknál. Az állami üzemeknél azonban nem vett fel többet a fizetendő köteles összegeknél; az illeléteknél egy millióval kevesebb van felvéve a tényleges kirovásnál, s az adóhátralékokból semmi. Az új adókezeltési törvény értelmében kötelessége volt az adóhátralékokból bizonyos összeget felvenni. — Teljesen jogosulatlan azon állítás, hogy a folyó évi eredményeken felül még négy millió van a költségvetésben előirányozva. Bujanovics szerint 10 millióval több van praeliminálva, mint a mennyit a zárszámadási eredmények szerint felvenni lehetett volna. Azonban nem vette tekintetbe a hitelműveletek 5 milliónyi új terhé, s az 1874-iki zárszámadások alapján számított, holott az 1875-iek az adóemelélen felül is több bevételi ágbn jelentékeny többletet mutatnak. 18 millióval többet praeliminált az 1875-ki eredményeknél, s igazolja azt az adóknak, melyek 1875-ben nem existáltak,

11.800.000 fr. bevételével, s az 1876-ik év eddig mutatkozó 5—6 milliónyi bevételi többletével. A tényleges eredmény többé már nem maradhat jelentékeny összeggel az előirányzat mögött.

Másik vád az, hogy a helyzett, melyet a jelen költségvetés mutat, nem javult. — Zichy grófnak válasza, hogy a deficit azért a válság a tavalyi előirányzatnál nagyobb, mert épen a budget realisabbá tétele czéljából a bevételek tetemesen leszállítottak. Simonyi ellenében kiemeli, hogy a kieszott f. évi kezelési kimutatások eléggé bizonyítják, miként a f. évi bevételek a múlt éviékhöz képest tetemesen javultak. — Bujanovics azon vádjá ellenében, hogy nem megtakarítás, de csak adóemelés javítja a mérleget, hivatkozik a zárszámadásokra, melyek szerint a kiadások 1874-ről 1875-re 24 millióval apasztattak. Azon másik vádjá, hogy az adóemelés nagyságának megfelelőleg apadt az indirect adók bevétele, a zárszámadások csalhatlan adatai által, melyek szerint 1874-ről 1875-re az indirect adóknál is még egy milliónyi javulás állott be. A zárszámadások ellenében ily állítások világá bocsátása az ügynek semmit sem használ, — Bujanovics azon állítása ellenében, hogy a deficit 1874-el szemben csak jelentéktelen — pár milliónyi javulást mutat, felolvassa egyszerűen a zárszámadásokat, melyek szerint 1874-ben 61 millió volt a hiány, s ez 1875-re 38 millióig szállott le. A ki a zárszámadásokra hivatkozik, annak gondosabban kellene a zárszámadásokat áttanulmányozni. Ha nincs meg az összhang az ország gazdasági s pénzügyi mérlege közt, ezt nem a jelen kormány zavarta meg, hanem az ország expansiv erejének túlterhelése folytán megzavarva vette át, s ma ellenében ezt felhozni nem igazságos dolog.

Beismeri, hogy productiv kiadásokra s az állami célok megvalósítására alig marad 38 millió; de ugyanazon kiadásokra 1868-ban még csak 21 milliót fordítottunk. Daczára annak, hogy kénytelenek vagyunk összeszorítani, e czélokra mégis többet adunk ki, mint 1868-ban. Mudrony azon állítása, hogy a véderő a souveranitás miniszterelnökség, a külképviselet kiadása nem állami célokra fordítatik, megjárja szójátéknak, de egy organismus fejt és karjait komolyan nem tekintheti holttetemnek senki.

Elismeri azon tétel igazságát, hogy virágzó pénzügyek csak virágzó közgazdasági helyzet mellett teremhetnek. De igaz az is, hogy az adóképeség s közgazdasági helyzet nem egyedül az államhatalom kifolyása, de sok más tényezőtől, a társadalom működésétől is függ, s csak mindezen tényezők együttes, sok éven át folytatott zajtalan működésének eredménye.

A helyes közgazdasági politikát némelyek a külön vámtérületben keresik, mint egyedüli panacea-ban. Beszélnek az indirect adók és vámnál 36 millióról, amelyhez csak nyulni kell, hogy a deficitet elenyésztessek. Az ily számítások igen sok irányban homokra vannak építve. Annak idején, ha e komoly kérdések napirendre kerülnek, meglesznek világítva más oldalról is, nem a bécsi parancsok, hanem a haza jól felfogott érdeke előtt hajolt meg a kormány, mert ezeket meg akarta óvni a rászokásoktól, melyek a ki nem egyezhetett érdekek harcában suttogtak volna. Akkor majd szóló is fog kérni realis számításokat, amint most kérnek tőle realis praelimináért. E politika is csak egy helyes, ha nem nyugszik illúziókon, melyek től menteknek ma azon politika nem mondható.

Azt mondják, nem történt ez országban semmi az adóképeség emelésére. Elsorolja-e az 1868. óta ez irányban történt alkotásokat? Nem rendszeres fejlesztéssel és rohamosan, de hogy sok történt e téren, az tény. 1868-tól 1875-ig beruházásokra csak a pénzügyi tárcánál 29, a közlekedésinél 13, a földművelésinél 4, a vallásügyinél 2, az igazságügyinél fél, a honvédelminél 20, összesen 197 milliót adtunk ki, kamatbiztosításra 59 milliót fizettünk ki; 1876—1877-re ugyane cimeken 44 milliót adott ki, összesen 257 milliót adott ki pusztán ily produktiv célokra, s legnagyobb részben közgazdasági szempontból. Ha ezekhez veszi az adósságokból azóta történt 40 millió törleszt, kijő, hogy a kötött kölcsönöket egészen e terhek absorbeálták. Ily körülmények közt alaposan és igazságosan nem lehet beszélni a közgazdasági mérleg javításáról, mint előtte szólók beszéltek. A jelen költségvetés még megszorított alakjában is azt bizonyítja, hogy ez irányban még mindig sok történik. A helyzetet átvette a kormány, s nem lehet mondani, hogy semmi sem történt annak javítására. A megalkotott törvények ellenkezéről tesznek tanúságot. Ha valaki ezeket, s azt is figyelembe veszi, mennyi idejét vették a kormányk igénybe a kiegyezési tárgyalások, s mily kedvezőtlen viszonyokra öbredtünk ez éven speciális magyar szempontból: az, ha igazságos akar lenni, engedni fog ítéletének szigorából.

Ha az 1876-ki deficit nagyobb lesz is mint praeliminálta, mert nem teljesültek mindazon feltételek, melyekhez előirányzatát kötötte s oly nagy csapások jöttek-ezt követően,

melyeket előre számításba venni nem lehetett; ha nem is akkora a haladás, mint a mekkorát óhajtottunk volna, a haladás meg van, mert 1874 óta egy harmadával javult a pénzügyi mérleg, az adóügy kezelése megjavítottatott s sok más irányban történt javulás. Az vessen rá követ, a ki azt hiszi, hogy többet nem kellett, de lehetett volna tenni. Nehéz a helyzet, nagy még a hiány s lankadatlanul kell törekedni annak elenyésztesítésére. Jöhetnek jobb idők, melyek oly javító rendszabályokat is megengednek, melyek ma lehetetlenek. E jobb időkre átvinni az államháztartást volt igyekezete s ez igyekezet fölött nyugodtan várja el a ház ítéletét. (Élénk helyeslés.)

Bujanovics helyreigazítja néhány félremagyarázott szavát. [Nevezetesen nem mondta azt, hogy indirect adóink annyival apadtak, mint a mennyi az adóemelés volt.

Szűllő Géza a költségvetést elfogadja. A vita folytatása polnapra halasztatván, az ülés véget ért.

A büntető codex.

(Bizottsági tárgyalás november 24-én.)

— A jogügyi bizottság mai ülésében folytatta a büntető-codex tárgyalását. A 169-ik §. Chorin indítványára, mint a rendőri törvénybe való, kihagyatott. A 170-ik §-nál Komjáthy törleni kívánja azon rendelkezést, mely a monarchia másik államával való kapcsolat megtámadását büntetni kívánja, mellőzendőnek véli. — Pauler előadó a „megtámadás” szót „igzgatás”-sal, — Chorin az alkotmány elleni gyűlöltre igzgatást igen tág kifejezésnek tartja, s azon agitatót se tartja büntethetőnek, mely a fennálló kapcsolatotáros voltának kimutatására irányul. — Horánszky a „gyűlöltre igzgatás” helyett „gyűlöltre lázítás” tételt javasolja. — Marosovszky elfogadja e módosítást, — Chorin a fennálló kapcsolat védelmére nézve elégnék tartja az 1848-ki sajtótörvény kifejezésének megtartását. — Hodossi szerint ez ignorálása volna az azóta keletkezett 1867. XII. tc-nek. — A „megtámadás” szó helyett „igzgat” szó tétetik; s a §. második pontjából a „gyűlölt” szó kihagyatik. — A magánosok elleni erőszak büntetéséről intézkedő fejezet elfogadásával az ülés véget ért.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” szerint a pénzügyminister beszédének legtöbb hatást keltett része volt az, melyben a pénzügyminister számokkal bizonyította, hogy mégis történt valami az adóképeség emelésére. A ház többsége élénk helyesléssel kísérte a pénzügyminister fejtegetéseit s nagy megnyugvást merített azon kijelentésből, hogy az oktoberi bevételek is igen kielégítők s eddig novemberben is oly mértékben folynak be az adók, hogy azok meg haladják a korábbi évek novemberi bevételeit.

A „Hon” azon véleményben van, hogy Széll Kálmán nagy beszédében szétszedte azon ellenvetéseket, melyeket költségvetése ellen felhoztak és ép úgy bebizonyítja a konservatívok állításának és számításainak alaptalanságát, mint a független szabadelvűek illúzióit, vagy a szélsőbal csalódását. Beszédének, főleg a befektetésekről és reformokról szóló része, nemcsak meggyőző, de valósággal megnyugtató hatással volt az egész házra, úgy, hogy a szélsőbal is, mely hiteltelenségben zajosan kiálta: „halljuk, mit tett a kormány e téren, az adatok körlehetlensége előtti meghajolt és elcsendesült.

A „Pesti Napló” ma is ragaszkodik a liberális osztrák-németekkel való politikai szövetséghez s annak a mihaszna kiegyezésnek az alkotmányhú párt barátságát feldolgozni nem hajlandó. Kivált a jelen külpolitikai helyzetben az összetartást magyarok és osztrák-németek közt a monarchia fenállására és erőfijetésére, valamint a jó és hazafias külpolitika lehetővé tételére mindennél fontosabb szükségletnek tartja. De ép ezért döröszögnek itéli, ha az alkotmány pártzeme, némelyek kedvéért, politikai viszályt kíván felidézni a gazdasági zavarok és pénzügyi miseriák mellé Magyarország és Ausztria között. Ily útra tévedve kormányt buktatni igen, de kormányt alkotni az alkotmányhú párt képes nem lesz. Barátságos figyelemzetéssel mérsékleletre kéri az alkotmányhú pártot. Az Auersperg-cabinet és a kiegyezés mellékesek, de a politikai alkotmány és a dualismus nem az. Az 1867. XII. t. cikkhez ragaszkodunk s ha szövetségünk az osztrák-német szabadelvűeknek becses és ha belátásuk és hazaszeretetének a monarchiát belzavaroktól megóvni akarja, úgy fogadják jóakarattal megóvni a tartózkodjanak a monarchia két fele közt létező politikai kapcsolatot megbolygatni,

A törvényhatóságokból.

Fogaras, 1876. nov. 20.

(Fogarasmege közgazgatási bizottsága.)

Közgazgatási bizottságunknak november hó 14-én tartott üléséről teszem meg tudósí-

tásomat, örömmel értesítvén az érdeklődőket, hogy egy fegyelmi ügy leszámításával abban minden határozati megállapodás közegyetértéssel hozottat. Az előklő alispán bemutatja Viedert Antal kir. postafelügyelő urat, mint a posta és távírda ügyek kinevezett szakelőadóját. A felolvasott ministeri leiratok szokott tisztelettel vétettek tudomásul és ahoz alkalmazkodásul.

Következtek az előadók; az alispáni jelentés ezuttal is hangsúlyozza, hogy a szolgabírák s kivált a körjegyzők annyira túlterheltek a teendők halmazával, ez időben mindenek előtt az adófelhajtással, miként a közigazgatási bizottságot távolról sem kecsesgeti azzal, hogy az ügyek a kellő gyorsasággal folynak, ez az oka annak is, hogy a községi előjárások a baromkatasztert mindegy ideig többszöri sürgétsére sem készíthetők el. A közigazgatási bizottság megengedé, hogy a községi előjárások a felhalmozódott munka ledolgozására — ha módját ejthetik — ottan-ottan dijnokokat vehessenek föl. Ott, a hot a munka tömérdek, az elintéznivalók sürgősek, a lassuság pedig világos kárt okoz, fillérkedni nem szabad.

Mielőtt a kir. szakelőadókra került volna a sor, szőnyegre hozott a szebeni „Tageblatt” folyó évi november 10-ről dátolt 875-dik számában „Asiatische Zustände in Fogarasch” czim alatt h. polgármester Gál Tamás lovag ur aláírásával közreadott aljas és otromba cikket, melyben a fogarasi társadalmi életéről mesélt hazugságait nem említve, közbót-rányt okozólag és a legarczátlanabbul támadja meg hírében, becsületében, közszolgálati eljárásaiban a megye főispánját; melyben községi előjárói minőségében üszköt dob a külbőlöző ajku polgárok egyébként is könnyen lobbanó kedélyébe; melyben nyíltan bevallja, hogy a magyar elemnek a városi képviselőtestületből való kirekesztésére maga is közreműködött és pedig elvből, sőt mooskos cikkében botrányosan igzgat a közrend és csend ellen, midőn nyíltan fejezi ki aziránti reményét, hogy a megye főispánja az ő hazudozásai következtében nem sokáig fog állásán maradhatni. Midőn egy községi előjáró épen a megye főnöke ellen merészkedék oly nagymérvű rakoncátlanságra vetemedni, a közigazgatási bizottság hacsak minden függést, alárendeltségi viszonyt lábball tapostatni üngedni nem óhajta vala, elodázhatlan kötelmét teljesíti, midőn a kir. községi bírő ellen a fegyelmi eljárást megrendelő. E határozathoz csak egy román tag nem járult szavazatával, ki — előadása után itélve — ugy látszik, hogy az elbizakodott Gál Tamás lovag úrnak politikai collégája.

Ezután a kir. tanfelügyelő tette meg jelentését a megyei népmévelési ügy terén eddig tett észleleteiről. A mily örömmel tudatja a megye tisztviselői és az egyházi előjárók részéről tapasztalt buzgó támogatást, épen oly leplezetlenül mondja el az igazságot a községi előjárások irányában: Ezek a törvény és a ministeri utasítások által egyenesen rájuk bízott teendőkben oly lanyhán jártak el, hogy kénytelen volt kijelenteni nekik azt, hogy ha köteleességeket nem tudják, vagy tán nem akarnák pontosan teljesíteni, nem mulasztandja el a köteleességszerű lépést megtenni az irányban, hogy helyeiket alkalmasab erőknök adják át. Épen ezen lanyhaság az oka annak, hogy a tanfelügyelőség még mind hijjával van azon anyagoknak, melyekből a megye népmévelésügyi tényleges állapotának hű képét egybeállíthatnánk.

Mely panasza a közigazgatási bizottság az alantas közegeket a tanfelügyelőség irányában pontos szolgálattételre hivta fel. A meglatogatott 16 iskoláról az épületeket illetőleg, a vojiai, récei, bethleni és visti kivételével nem sok vizgasztalt mondhat s a felszerelést és tanerőket illetőleg még kevesebbet. Buzgóságot jeltő igéretekkel találkozott ugyan mindenütt, melyek vajha papíron ne maradnának! Szomorú színben adá elő a fogarasi rom. kath. iskola körül igen bonyolodott zavarokat, melyeket az egyházközség kebelében dúl, az erőszakos germanizálás okozta pártviszály költött fel. E viszályt mi is jól ismerjük; ápolják és melengetik azt az itt letelepedett cs. királyi nyugalmazott katonatiszt urak germanizáló törekvései, befoly arra — jórészt — az activ seregbeli commandó is; épen azért e hatalmas katonai tényezők okán, a kifejtett zavarok gyors jobbrafordulása iránt reményt táplálni mindaddig nem lehet, míg azok elenyésztesítésére nézve a közigazgatási bizottság, mely a kényesnek föltüntetett baj felett csak egy könnyedén eliskolt, egy császárzárvást nem teszen. A közigazgatási bizottság életrevalósága épen abban fog excellálni, ha nem csak a szunyogokkal, hanem a dangókkal szemben is megállja a sarat.

A kir. adófelügyelő részletes kimutatást terjesztett elő az adóügy állásáról, mely szerint volt adóhátalék a múlt érvégéig 27,842 frt 60 $\frac{1}{2}$ kr. a f. évi kiírt adó teszen 189,487 frt 66 kr. összesen: 217,330 frt 26 $\frac{1}{2}$ kr.

melyből nov. 19-ig letörlesztetvén 146,551 frt 16 $\frac{1}{2}$ kr.

maradt hátalékban: 70,779 frt 10 kr.

A kir. adófelügyelő ur teljes reményét fejezte ki az iránt, hogy e hátalék az év végéig nagy részben törlesztve leend, miután Fogarasmege lakossága, adóbeszolgáltatás tekintetében soha sem tartozott a renitensek közé. Fölhajthatatlan és téves előírás folytán künn heverő adóhátalék fejében 1646 ft 19 kr törlesztett. E törlesztések alkalmával is meggyőződünk a felől, hogy lelkiismeretlen és tudatlan emberek, mennyi jogtalan adóval terhelik a népet; jól esett látnunk, hogy a fogarasi kir. adófelügyelő igazságos eljárásával mennyire törekszik elszüntetni a nép jogos panaszt, miután nehezebben esik egy jogtalan fillér befizetése, mint a jogos forinté.

Végül a kir. mérnök referált, jelentvén, hogy a közigazgatási bizottság fenállása óta máig a törvényhatósági utakra, mintegy 12.000 kavics garmada szállítottatott: tudatja, hogy a kellő intézkedést megtette a jövő évi közmunka felosztásához szükséges adatok megszerzésére. Meghatározatott, hogy jövőre a megyében építeni szándékoló bárminek nyilvános építkezésre — a tervezet bémutatása mellett az engedély a közigazgatási bizottságtól kérendő ki.

A kir. mérnök előterjesztésére meghatározatott a homorodi vasuti állomáshoz vezetó uvonálnak jókara hozatala. Miután e vonalnak egy kis része Nagyküküllő megyéhez tartozik, annak közigazgatási bizottsága felkérte a hatóságot alá eső rövid utszakasg helyreállításához megkívántató lépések megtételére.

A postaigazgatóság kérte a takarmányok piaci árának beszolgáltatását. A kir. ügyésznek előadni valója nem volt. □

Szászrégen, 1876. nov. 22.

Torda-Aranyosmege főispánja, báró Kemény György bucsuja volt Tordamege felső kerületétől és Szászrégen városától.

Alig jött értésére e vidéknek, hogy Tordamege volt főispánja az elvállás után pár nap óta e körben időz, nem mulasztotta el az értelmiség, élén gróf Teleki Domokos indítványára szeretett főispánjának a kegyelet adóját a multakért leróni s az elvállás fölötti érzelmenek kifejezést adni. E végből f. hó 15-én Szászrégenben a város vendéglőjének egyik legtagasb termében népes összejövetele volt a városi és vidéki értelmiségnek, mely díszes ünnepélylyel volt egybekötve.

11 órakor a gyűlés küldöttségileg hivta meg a főispánt s harsány éljenzés után gróf Teleki Domokos fogadta, érzésetjes beszédben fejezvé ki a sajnálatot, melyet volt Tordamege felső kerülete, illetőleg az összes vidék főispánjától lett elválása miatt érez, azon egy vizasztaló reménnyel, hogy nem sokára visszatér! —

A báró látszólag átérzett szavakban erre következőleg válaszolt:

„Tisztelet barátim! Mélyen meghatott engemet azon gyöngéd figyelem, melyet önök irányomban most a már eltávozott barátjuk és egykori főispánjuk iránt nyilvánítottak.

Fogadják önök sokszorososan köszönetemet, hogy alkalmat nyújtottak nekem istenhozzádot mondhatni néhai Tordamege felső kerülete értelmiségének, barátainak s közvetve becsületének és szorgalmas népének. Hiszen mi felső kerületbeliek 40 év hosszu során keresztül az egymást rohamosan felváltó, egymást megsemmisítő szerencsétlen politikai rendszerek hatása alatt együtt szenvedtünk, együtt remeltünk és gyakran együtt csalódtunk.

Fogadják önök tölem, egykori főispánjuktól legőszintébb hálámat azon bizalomért, melylyel engemet hivataloskodásom ideje alatt megajándékoztak és azon becses támogatásokért, mely nekem annyira nélkülözhetetlen volt.

Önöknek a multban magukviseletét jellemezte a társadalmi téren becsületesség, munkásság és takarékosság; politikai téren mérséklet és összhang. Ezek azon igen becses tulajdonok, melyeket én a felső kerület egyneiben oly nagyom tudtam és tudok becsülni. A polgári erény ezen drága ékjeit őrizték meg önök továbbra is keblökben, mert a munkásság és takarékosság megmenti az egyéneket és a családokat az elszegényedéstől, a nyomortól, a becsületesség megóvja a jellem szepültlenségét, a mérséklet megóvdi az egyeseket, valamint az államokat a káros rögtönzésektől és a tulhajtásoktól; az összetartás fokozza az erőt, mi által a jó eredmény csaknem mindenben és mindenkor biztosítva van.

Becsuszavaimat egy tanácsosai és egy kérésrel zárom be; néhai Tordamege felső kerülete elért annyit, hogy az nem daraboltatott fel, hanem mint politikai egész csatoltatott Maros-Tordamegehez. Ha a Maros Tordamegehez csatolt felsőkerület értelmisége összetart, ha szellemi s anyagi tőkétjét akarni fogja értékesíteni, akkor az őt és fiait megillető befolyás és állás biztosítva van.

Végre kérem, méltóztassanak önök nekem, a távoznak barátai jóbott nyújtani és méltóztassanak a távozt becses emlékkükben megtartani, hogy az egykor visszatérő, jóismerősek és baúatók közé telepedhessék vissza.”

A város nevében Gölner városi rendőrkapitány mondta el német szöveg beszédét, mely

sztintén a tántorithatatlan igazságot tolmácsolta.

Erre következett a díszes rendezett ebéd, közel 100 terítéssel. Legelő pohár ürittetett a legelső magyar emberért, Királyért, felköszöntve a báró főispán által. Az erre következő többi pohár-köszöntése közül kiűnt a tisztelő honvéd összes tisztar derék őrnagy Pap László viszonozása. Hóath Mihály köszöntésére a honvédséget, mit fegyveres erővel élte: A jellemző morat így szólt: „Viszsaustasított, — hogy csa mi lennénk honvédek, kik zsinoros átit viselünk skandot és fegyvert hordunk honvéd minden honpolgára a magyar állam a ki valódiilag az E derék beszéd nagy lelkeséggel fogadtatott a szász és román ajkú legszáosabban jelen voltak részéről is.

Főispán beszéde, melyet zajos éljenzés fejezett be s többeknél köyet is idézett elő a szemekből, általában meghott; hogynis, mikor a vidék a tántorithatatlan, tiszta jellemű hazafi a nemes keblű bartól hall ily szavakat barátaihoz, kiket az áneueti korszakokban közösen ért annyi rázkódtatás, mert első volt a haza s annak jóléte.

r. i.

EMLEKBESZÉD

Gróf Mikó Iro felett.

(Vége)

Mikó tevékenységét, hatvanas években ismét a politika vette igybe. Csak éntem hajlott korának mindenki által mag friss emléken tartott munkásságá 1863-ban a szebeni törvénytelen országgyűlésen való meg jelenés és egy összetartó nygar párt alakítása, az 1865—7-ben új életr öbredt alkotmány idejében tett szolgálata; egyesült haza közmunka és közlekedésügyi miniszterévé történt kinevezése, ez állásban az unió-örvényzárk és a nagy-várad-brassói vasutnal létrehozása körüli fáradozása, 1872-ben kolozsvári egyetem megnyitása 1875-ben a fősó-gyűlésen a pártok egybeolvadása körül fejlett buzgólkodása: eseményekben, szép, hazafi szolgálatokban gazdag életét a nemzet hálijára csak érdemesebb tette. Adakozásai, jótöny tettei kísérték életén át.

Gyergyai, Kriza, Tdy s más irok művei kiadására telemes díszokat tett. Jellemző azon gyöngédsség, így a Toldy műveinek Kazinczy Gábor általszándokolt kiadására 400 frtot, nevének az író ránti tekintetből való elhallgatásának feltétele mellett küldött. Az 1867-ben alakult törénemi tárjál alapítására 1000 frtot adományozott. Tanodákat is háladozására tette azáltal, hogy könyvnyrdájá ujjab berendezésre kört 3000 frt, kölcsönsszeget sőgőrnéjával, néhai br. Radák Istvánval történt meg egyezés folytán tanodánkrk adományozta. Élte napjának telendozásakor is nagyszerű alapítványokkal koronázta meg étti életét. Élte végnapjaiban tett végrendkezésében egy, egyházkerületi domestica alapra adományozta azon 6000 frt, összeget, melylyl a maros-vásárhelyi egyház tartozott. A Kolozvárt felállítandó, az egyetemmel kapcsolatba izandó, a tudomány színvonalán álló papnövelknek eszméjét, melynek fölvetése egyházkerületünkben a utóbbi idők alatt oly sok oldalról igzett félékénység, félreértés, elfogultság és fájdalom, pártoskodó szenvedélyek előidézésére adó alkalmat és egyetértő buzgóság szellemétől letve szentesítő 4000 frt urbéri kárpótlásnak éjelentékeny összegre menő szelvényeinek adományozása által. Ez adományával is bebizonyít azt, hogy a protestáns szellem terjedését édiadalát sovár lélekkel óhajta, meleg érdekléssel kívánja. Az erdélyi magyarság szellemi központját oly helynek tekintti, melynek sokdala hatása alatt az értelmi miveltés fegyverrel felvértezett, a kor szellemi fejlettségének anyában szélesbült látkörrel bíró papsg kérdhetik, mely a majdnem ijesztő mérvben beoaszott és az evangéliumi nagy elvekben nem egyszer idegen, de hódító erővel föllépő, angias irányu korszellemmel szemben diadalmasan megállhat s hathat erkölcsi haladásunkra emelődén és adhat a miveltés által még mélyben felköltött valóságos szükségnek kielégít táplálékot. Az eszme szentesítve van: a vallás buzgósság, de mindenek felett egyáznuk ékeknek egymást megértő felfogása hadd valósza az.

S valamint a napmíddőn a nyugoti bérczek megett álásuhan, bor színben, sugárzó fényével még egyszer kel távol bérozeit árasztva el, ugy Mikó élete végnapjaiban szülő hazájára a széke ly népre, melynek fia volt, vető jótékonyasága sugárzódnék, nygar miveltésge keleti határszélén, a nemzetiség beolvastó árjárval diadalmasan szembeszáll széke lyiség erkölcsi és értelmi emelésére tevő Sepszi-Szent-Györgyön föllállított gymnasium szára 60.000 frtot tevő nagyszerű alapítványát.

Ha Erdély keleti brcei ormán a magyar szellem őrtüzei egy új redővig nem hamvadnak el, ha magyar ajkú zeng magyar dal s magyar szívet a magya nemzetegység érzése még dobogtat: Mikónál a széke ly nép egyik és családja sirb atérő utsó tagjának ebben halhatatlan érdeme van, az ő emléket teszi örökéletűvé!

Három napi súlyos szenvedés után, melyről a szármaló hír is megdöbbenést szüvünk, elméleti ajkainkat, a testét marczangoló óriási kíno közt is egyetértésre buzdítva remegő ajkaiavert, mint halálos ágyán mondá, csak egyetértéssel haladhatunk a nagy czél felé. szállt le szir éjlebe a hit éltető reményével 1876. szeptember 18-án reggel 3/4 8 órakor.

Lefordítv az ősi czimer, kedveseihez tért meg a dicső fő, megsemmisült a drága élet. Az összes hazatérte mellett, megható ünnepléssel, szívből fakadt könyvullatások mellett, borong időben kísértük a temetőbe! Az ősi szél bszongott végig a fákon; felhők boríták az eget, boru foglalá a szíveket. Minden az elmulásfájó gondolatát költé fel, szomorú képét málta. . . Ah te hatalmas törvénye az életnek! még ily gyászban is ujraföl-emelsz! Az ő ála csak mélyebb jelentőséget ad az életnek; az általa tett áldozatok fényes sora, az ő megörhellen kitartása a haza fölemelésére, csügghetlen hite nemzetünk jövőjében, a szenvedés tusáiban is ajkain rebegve emlegetett, deszivében a haldokló világos látásával látott él, melyért élt, működött, míg a sirba leszáll: szent kötelességet rónak ránk, a nyomába lép nemzedékre, úgy élni, hogy az valószínű, vag valószínűbb közlebb jussanak. Vajha megértés, átérzés az ifjúság aza lezárkét, melyre elicső férfi halála tanít: a mult idők szellemek átértése mellett hazánk fölvirágzására törekvő élettel élni, az emberiség értelmi és erkösi haladására vállvetett buzgósággal közreműködni. Ha az ifjúság ezt átérzi, akaratába átvzi és tetteivel bebizonyítja, akkor, de csak kkor ünnepelte meg méltóan az ő emlékét.

Hegedüs István.

Városi ügyek.

A képviselőbizottság ülése 1876. nov. 24.

A ma d. u. fél 4 órakor megnyitott ülésben, melyn kezdetben alig van jelen vagy husz képviselő, a főispán először is tanácskozás alá bocsá a költségvetés bereteli rovatát, melynek egy tétélei általában változatlanul fogadtatnak a költségvetési szakosztály és tanács javaslai szerint.

E szert a következő fizetésjavítások és választások rtének:

Lévi Jsef — eddig dijnok 360 forinttal — adótszint: választatott. Bányai Samunak, a katonai szelődő segédjének a mult évben adott 200 ft személyes pótlék ezuttal is megadatik, még eddig egy, mint fizetésének, mely most már 70 ft, kiegészítő része. Továbbá néhány irnolak és városszolgának jutalom- és drágasági pótk a jövő évre is szavaztatik.

A kerületi kapitányok és jegyzők fizetésjavítás irán kérelme s a szakosztály ennek következtébe előterjesztett javaslata fölött, mely egy zottság kiküldését ajánlja, hosszabb vita imad. A szakosztály e bizottság azzal akarja megbizni, hogy vizsgálja meg: vajon a kerületi kapitányok s jegyzők teendője az új törvények és intézmények következtében valóban fölszaporodott-e; továbbá készüsenjavaslatot a kerületi kapitányok és jegyzők hasköréről s aztán terjeszse be esetleg fizetésjavítást és személyszaporítást ajánlva.

Ezzel szemben a tanács már a jelen költségvetésbe önk fölvenni egy kis fizetésjavítást. A kijellett vitában a polgármester, dr. Groisz G., Áll Sándor, Olasz Károly a fizetésjavítás melett, Wolff János ellene. Végre is elfogadtatila szakosztálynak bizottság kiküldetése irán javaslata s egyuttal 1000 forint is fölvetéti a budgetbe.

Müller Sándor végleg megválasztatik szám-tisztnak. Gothrd József számvevő a felszaporodott teendők mtt egy segédet kér maga mellé. Megadatik 100 ft fizetéssel.

Maguri Géza főispáni titkár 1875. és 1876. évre 50 ft javadalmazást, 1877-re pedig 160 forintot kér. A tanács és szakosztályajánlatára megvaztatik.

Wesly Károly bizottsági tag egy indítványt a be írásban, mely a költségvetésbe az 1866-bi kezdeményezett nevelési alapgyarapítására ölvett 6000 forintot.

1) ey magtár; 2) ey falkola; és 3) ty iparszarnok felállítására javasolja fordítani. Iltványozó ajánlatához képest ez indítvány egy bizottsághoz utasítatik véleményes jelentéstét végett.

A „vevő intézetekre teendő kiadások“ előirányzatánál Páll Sándor erélyesen felszólal a költségvetési bizottság és a tanács abbeli megmagyarázhatatlan eljárása ellen, hogy a „kolozsvári torna-vidva“, „Kolozsvári lövőde“ és a „Frőbeintezet“ részére s illetőleg ez intézeteket fntartó részvénytársaság 1876. évi részvény-utalékának fedezésére egy krajczár sem vétett 10 ft az 1877-év terhére a költségvetésbe. Itsgtelen ugyanis, hogy a város jogerejű határozataival garantiát vállalt a részvényekért azt tanusítják az illető közgyűlési jegyzőkönyvek, ezt az a körülmények, hogy specialis a „Torna-vidva“ részvény osztalék

kának fedezésére az idei budget terhére már volt bizonyos összeg fölvéve; is tanusítja az, hogy a részvények is a város garantiája alatt bocsáttattak ki, anélkül, hogy emiatt tiltakozást emelt volna. Ily tényállás mellett a városi közönség adott becsületszava forog kérdésben. De szoros jogi szempontból is kétségtelen, hogy a város kérdéses részvények garantiáját hordozni tartozik. Indítványozza tehát, hogy a kiadások előirányzatába annyi vétések föl, amennyit az illető részvénytársaságok igazolt hiányként kimutatnak.

E felszólalás hosszas vitát keltett s elkeseredett ellenállásra talált a polgármester és a tanács részéről.

Simon Elek polgármester ugyanis előadván a tanácsnak e kérdésben elfoglalt állás pontát, kijelenti, hogy sem ő, sem a tanács nem ellenségei kérdéses intézeteknek; azt is elismeri, hogy a város garantiát vállalt kérdéses részvényekért. Minthogy azonban a kezességes terjedelme kétséges, a társulatok által e garanti-rozással szemben elvállalt kötelezettségek teljesítésére vagy nemteljesítésére ő előtte nincs tisztába hozva, a garancia alapját képező föltételek pedig kérdéses: hogy beállottak-e vagy nem, a tanács és szakosztály nem tartja ez indítványt elfogadhatónak s ellenkezőleg egy bizottság kiküldetését ajánlja, mely az egész ügyet, különösen pedig azt a kérdést, ha vajon t. i. tartozik-e jelen esetben a város garanciával és ha igen: mennyire terjed, azt tüzetes vizsgálat alá vetvén, egyuttal véleményes jelentést tegyen arra nézve is, hogy miként menekülhetne a város e súlyos teherfől.

Ez a nyilatkozat és indítvány aztán valószínűságot vihárt támasztott. A heves vitában, melyben dr. Groisz Gusztáv, Szász Domokos, Páll Sándor, Váradí Károly, Frits Albert, Nagy Lajos a garantirozott kamatoknak a jövő év terhére való föltétlen megszavazása mellett, a polgármester, Olasz Károly tanácsos, Nemes József és Ferencz József pedig az ellen több ízben szólnak fel, igen helyesen többszören hangsúlyoztatott, hogy a város garancia-kötelezettsége kétségbe sem jöhet s hogy e garancia megtagadásával tönkretetnénk a város hitelt, adott szava iránti közbizalom.

Végre is szavazásra került a sor és a tanács indítványa 17 szavazattal 16 ellenében (ebből épen 13 tanácsbelieké) elvetvén, a garancia a jövő év terhére, de a jelen évre megadatik; annak számszerű megállapítása a mai közgyűlésre halasztatik; de másfelől egy ad hoc bizottság kiküldése is elhatároztatik azzal az utasítással, hogy tekintettel a multa, a jövőre nézve véleményt adjon a felől, hogy miként szabadulhatna meg a város — p. o. esetleg az intézetek átvételével — s garancia terhéfől.

Székelypar!

A kik a honi ipar iránt érdeklődnek, a kik szíveiken hordják a haza jólétének előmozdítását, azok előtt nem lehetnek érdektelenek e sorok, melyekkel a t. közönséget a székelypar támogatására hívom fel.

A székelypar — legközelebbi testvéreink — századok óta megtartotta nemzeti-ségét, nyelvét, érzelmét, öltöztétét s mig mi a külföld hábjáivá lettünk: addig ő munkában kereste gyönyörét, maga fonta-szötte, öltöztétét. Most, midőn ébredve keressük azt, a mire eddig nem gondoltunk — az ipart hazánkban, tévedező szemünk nem látja, a mi itt a közelben van: a jó székelypar szötte!

Ugyvan, munkás testvéreink, a gyabott fonásbani szövésben, kitűnőleg előhaladtak, a hiányzó gépeket, kezeikkel pótolva.

A székelypar e termékeiből előlgesen érkezett hozzám több minta; melyek nálam megtekinthetők s esetleg megrendelések is tehetők az illetők által. (Lakásom: belfarkas-utca 11. sz.)

Többek, szebbek fognak készülni, ha pártalásban és máltánylásban részesülnek. Hogy pedig olcsóbbak is legyenek, az udvarhelyi nőegylet felkarolta az ügyet az egyes munkaerőket egylettő szervezte, mely az ipar ez ágának fejlesztését tűzte ki czélul, de ezt csak meleg pártolás segítheti elő.

Szánjuk rá magunkat, teljes önmegtartadással, ellentállni a csillogó külfénynek, mely belső érdemet ritkán takar, s elégedjünk meg azzal a szövettel, mit testvéreink készítenek, mig tervezett gyáraink a külfölddel versenyezhetnek!

Kócsi Károlyné.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestben, nov. 25. 10. ó. 20 p.

Érkezett nov. 25. 11. ó. 30 p.

Bankdirectoriom elvetette, azon határozatát, melynek értelmében a két kormány banktervét, hétfőn tárgyalja a bankválasztmány.

Az osztrák kormány előbb megkérdi a magyar kormányt, hogy mily álláspontot foglal el a bankdirectoriom határozatával szemben?

Bécsi lapok azt hirlélik, hogy a magyar kormány nem csinál kabinetkérdést e kérdésből.

A magyar lapok egyhangulag követelik, hogy kormányunk ne engedjen követeléseiből.

A bécsi félhivatalos azt írja, hogy az orosz kormány két szövetséges engedelmével megszállja Bulgáriát.

Anglia Oroszország ezen szándékát nem ellenzi.

Salisbury Bécsbe érkezett az uralkodó ma diszcedet ad tiszteletére.

Goresakoff két jegyzékben tiltakozik azon feltevés ellen, hogy Oroszország Konstantinápolyt vagy Indiát el akarná foglalni. Biztosít róla, hogy a megszállást, ha kell csak ideiglenesen foganatosítja.

A szabadelvű párt tegnapi gyűlésében elhatározta, hogy Kassay Ignác ellen Ugron Gábor által indított sajtópöre tárgyában Kassay kiadását nem tekintti pártkérdésnek.

Feladatott Galaczon nov. 23. 6 óra 30 p. d. e.

Érkezett 23. 9 óra 13 p. d. e.

Károly, román fejedelem ma délután 4 órakor a had-és belügyminister kíséretében ágyúindörög közt városunkba érkezett, az itt összpontosított hadsereg megszemlélésére. Fogadtatása az erős hideg miatt egyszerű volt. Estére nagy színelőadás fog tiszteletére rendeztetni. Folyó hó 18-ka óta hatszathetven orosz önkéntes városunkon keresztül visszautazott Oroszországba.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. nov. 25.

— Király ő felsége a beteg montenegroi fejedelemének, ki Bariba, Olaszországba akar utazni, saját jószántából egy állami gözhajót bocsáttott rendelkezésére. E figyelemért Nikita fejedelem a legmelegebb és legszívélyesebb alakban fejezte ki köszönetét.

— A törökbeszültek javára a 21-es bizottság decz. 3-án a városi vigadóban hangversenyt rendez. A zene-részt Gegenbauer József ur fogja vezetni. Közreműködnek: a „Dalkör“, D. Boér Emma aszszony (szavalat), Dobál Ilka k. a. (zongora), Kürthy Béla (hegedű), Neszweda Anna k. a. Szabó Gyula; nyolcz egyetemi polgári quartet alakult stb. Ugyancsak a török segélyző bizottság megkeresésére színi előadást fog rendezni a szilágy-somlyói, n-enyedi, décsi műkedvelő társulat. A leány iskolákban, különösen a helyi tanítónő-képződében nagy mennyiségben készitik a tépést; vidékről naponta érkezik küldemény.

— Az iparos ifjúság önképző-és betegsegélyző egyletében vasárnap f. hó 26-án délután 3 órakor t. Hory Béla ur tart felolvasást; „Petőfi Sándor életéből“ szállásunk főter Fröhlich-ház, hova az egylet minden tagja és barátja tisztelettel meghívatik Az igazgató választmány.

— A kolozsvári „korcsolyázó egylet“ holnap (vasárnap) d. e. 10 órakor a városházánál évi közgyűlést tart, melytekinet nélkül a megjelenő tagok számára határozatképes lesz a szabályok értelmében. Figyelemztetjük rá az egylet tagjait.

— Francescooni, kit a bíróság tudvalyoleg halálra ítél, kegyelmet kapott legfelsőbb helyen: a halálbüntetés — mint egy bécsi távirat jelenti, huszévi fogságra változtatott.

— A bécsi lengyel tanuló ifjúság, a bécsi és zággrábi szláv tanuló-ifjúság által buzsa intézett arra a felhívásra, hogy a bécsi és zággrábi ifjúság által, a budapesti magyar egyetemi hallgatók részéről nyilvánított török rokonszenv-nyilatkozatokkal szemben rendezendő tüntetésben vegyenek részt, a zággrábi tanuló-ifjúsághoz a következő választ intézte: „A bécsi felsőbb iskolák lengyel ifjúsága üdvözlö a horvát testvéreket és bajtársakat! Fölhívástokra, hogy a magyar ifjúság nyilatkozataival szemben, a többi szlávokkal együtt állást foglaljunk, a dolgot jól megfontolván, következőképpen válaszolunk. Nagyon sajnáljuk, hogy a magyar ifjúság a humanitás elveit egyoldalulag magyarázta; mi ugy hisszük, hogy nem ilyik a magyar ifjúsághoz egy népet nemestörékvésében — habár közvetve is — akadályozni, mely nép az idők mostohaaságának dacára is egy szívvel lélekkel fölkel, hogy a szabadsággért, jogért s hazáért egyetlenlen küzdelemre szálljon! Áldja meg az ég a fegyvereket, melyeket igaz ügy védelmére vontak ki s adjon szláv testvéreinknek győzelmet! Azonban dacára a szerbek iránti rokonszenvünknek, föl-hívástokat, hogy veletek tartsunk, el nem fogadjuk. Szerbiának oly szövetségese van, ki nemzetünknek rabigában tartja, hitünknek, nyelvünknek megsemmisíti, a szabadság és a civilizáció elveit megtagadja és szét akarja rombolni hagyományainkat s érzelminket, melyek nemzetünk nagy múltját teremtték meg! E szövetséges támogatása véleményünk szerint, danausi ajándék, s nyelve a kigyó nyelve. A történelem épen ugy el fogja egykor ezüztelni, mint elítélte Katalin s Ingolström politikai bűneit. Ezért kötelességünknek tartjuk nem növelni a szláv ifjúság rokonszenvi nyilatkozatát.

taival a szabadság hatalmas ellenének pártját s öva intünk: „Csak saját erőtkben bizzatok!“ Ezt pedig csak esendes, áldozatkész és bazafias munkával növelhetni. Ennek lesz eredménye az igazság s a szláv népek szabadsága; amaz erőszakos hatalom, mely szolgaságra vezet.“ (Aláíráások).

— Budapestről a magyar ifjúság nevében Abdul Kerim basához küldendő bizottságban egyetemünk polgársága Thorocz kay Lajos joghallgató által fog képviseltetni.

— A törökbeszültek javára Maros-Vásárhelyről Maros széki negyedik gyűjtéseken vett h a t forint lapunk pénteki számában történt nyugtázása alkalmával az adakozók közül nyomda-hibából kimaradtott Péterfi Béla ur neve, a ki 50 krral szintén hozzájárult az adakozáshoz, a mint az az adakozás özvegyéből is kitűnik.

— A koronaherczeg Isaszegen ujo-lag sást lött. Rudolf koronaherczeg t. é. nov. 12-én érkezett Isaszegre azon szándékkal, hogy az isaszegi vadászterületen levő bagolykunyhóból az apróbb ormadarakat kissé megritkítsa s e mellett a szabad erdei levegőt élvezze. Ez alkalommal nem is számított ő fensége arra, hogy kedvencz sportját — a saslövést gyakorolhassa, mert ez őszszel csak egyetelengyszer észlelték egy sást, azt is már jó idővel ezelőtt, s az is azóta nem mutatta magát. Mindazonáltal alig időzött ő fensége kevés ideig a fentemlített bagolykunyhóban, midőn a bagoly nyugtalan mozdulatai valami nagyobb ormadar jelenlétét sejtették. Egy nagy sas volt ez, mely eleintén szédítő magasságban keringett, de lejjebb-lejjebb ereszkedve egyszerre, mint a nyíl, függélyes irányban lecsapott a bagolyra. De ugyanabban a pillanatban elérte őt ő fensége biztos kezéből a halált vívó lövés. Közelebbi vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a lött madár egy sas (Aquila chrysaetos), mely különben igen ritkán fordul elő. Kiterjesztett szárnyai egy önlé többet tettek. Már a mult őszszel a főhg szintén az isaszegi területen egy szikla és tengeri sást lött, a tavasszal pedig a bécsi állatkertben egy törpesset, melyekmindnyájan az ő fenségének saját keze által lött madarak-gyűjteményében helyt foglalván — ennek legfőbb diszeit képezik.

— Meghívás. Folyó hó 28-án a jogikar II. termében egyetemi ifjúsági közgyűlés tartatik, melyre a tagok meghívottak. Kolozsvárt, 1876. nov. 25. Mika Károly elnök. Csak ő József, jegyző.

— Az egyetemi körben bevásárlatott: Csató Gábor joghallgató pénztári ellenőrnek; bizottsági tagnak Tauffer Jenő orvostan-hallgató, végre becsület-bírónak Sándor Jenő joghallgató.

— A maros-portusi hídnál levő Nepomuki János szobrának kitarozása. A m.-portusi hídnál levő nepomuki szobrot az idők viszontagságai ugy megviselték, hogy valóban részvét gerjesztőleg nézett ki. Minthogy a cseh védszentjének patronusa a m. k. sóhivatal a portusi sóhivatal főnöke a felsőbbséghez fordult, s a szobor kijavítására, a szakértői költségvetések alapján 30—40 firtokért. E kiadási költséget felsőbb helyen nem engedélyezték s Muki régi elkopottruházatában maradt. Ekkor történt, hogy a m.-portusi sóhivataltól a kolozsvári bányaigazgatósághoz küldött 20,000 firt postai uton elveszett. Jóllehet a sóhivatal főnökét gyanu nem terhelte, mégis ennek háza hivatalosan meg lett motozva. A sóhivatal főnökének neje ez ügy miatt kétségbe volt este, s dacára, hogy unitarius: szent esküt tett, hogy ha férjének ártatlansága napfényre jön, életfogytig hetenként egy nap böjtölni fog. — Nemsokára ki is sült, hogy a hiba az akkori postamestert terhelte, s a sóhivatal főnökének ártatlansága bebizonyult. A nő esküjét azonban meg kellett változtatni: „Asszony“, mondá a férj, nem szeretek egyedül enni, azért hagyj fel a böjtöléssel, hanem ha jól akarsz cselekedni, tataroztasd ki megtakarított pénzéből szent Nepomukot“. — Ugy is történt. Az elromlott portusi hídnál levő Nepomuk most ki van pingálva és be van fedve. Ő Leibnitz! mennyire igazad van: a rosz csak azért történik, hogy a jónak alapjául szolgáljon, s a mi világunk a képzelhető világok közt a legjobb.

— A Petőfi-társaság megalakult.

Az alakító gyűlés a társaság elnökéül egyhangulag, felkiáltással, Jókai Mórt választotta, kit Balázs Sándor, P. Szethmáry Károly és ifj. Ábrányi Kornél azonnal értesítették az eredményről. Jókai megérkezéig a társaság tisztviselőit választotta meg, ily rendben: alelnök Északi Károly, titkár Szana Tamás, pénztárnok Paulay Ede, ellenőr György Aladár. Jókai az ülés folyamában megjelent. Viharos éljenekkel fogadták. Jókai megköszönte a kitüntetést s az elnökséget elfogadta. A társaság czélya — ugymond — az, hogy a magyar szépirodalom emelését minden irányban előmozdítsa s írónkban a tevékenységet, közönségünkben az irodalom pártolást minél nagyobb mérvben kitéjtse. E célért ő (Jókai) mindent el fog követni s reméli, hogy a siker nem marad el, ha mindnyájan iparkodunk és vállvetve dolgozunk. Egy új művét rögtön előajánlotta a társaságnak,

mely működése javát eredeti könyvek kiadására fogja fordítani. A társulat alapító tagjainak száma 15, um.: Balázs Sándor, Északi Károly, Endrődi Sándor, György Aladár, Hatala Péter, Komócsy József, Lauka Gusztáv, Névy László, Paulay Ede, Szana Tamás, P. Szathmáry Károly, Szigligeti Ede, gr. Teleky Géza, Törzs Kálmán és gr. Zichy Géza. Néhány belügyelintézése után megválasztattak: Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Erdődi Béla, Károly Gy. Hugó, Törks László, Vadnay Károly, Vértési Arnold, Várady Antal, Abonyi Lajos, Balogh Zoltán, Csiki Gergely, Mental Hugó, Szász Gerő, Szemere Miklós és Tóth Endre, 10 hely betöltetlen.

— Ausztria háborúi. — 1495. évtől hatvanhárom háboruja volt, többekévesb fontos háborúk. Legtöbb háboruja volt Franciaország ellen. (22). — A mi a háborúk tartamát illeti: legheoeszabb volt a harminczéves háboru, a török háboru tartott 1683—1690 s a spanyol örökösödési háboru 1700—1713. A csaknem 4 századig tartó időközben közel 7000 csata, ütközet s megszállás volt belső s külső ellenség ellen, még pedig volt: csata 182, ütközet 239 és 5119 kisebb nagyobb viadal s 1299 ostromütközet. A 182 csatában Ausztria 97-szer volt győző; a 239 ütközetből 115-öt nyert meg, az 5119 viadalból 2250-et nyert meg.

— Uj naptárak. A „Magyar Naptár“ nagynaptára is megjelent 1877-re. Szerkeszti és kiadja K. Papp Minlós. Tartalmát a naptári részen kívül terjedelmes szépirodalmi közlemények, tiszticímért, a vásárok jegyzéke, bélyegskála stb. képezik. Ára 60 kr. — Hasznolókép megjelent a „Házi naptár“ Szerkesztette Hindy Árpád. Ára?

— A legboldogabb miniszter legboldogabb ember ez idő szerint Hoffman közös pénzügyminiszter, ki tegnapielőtt a bécsi iparos körben „fényes publikum“, előtt előadást tartott a felső-nilusi tartományok s a Nilus forrásainak felfedezése czéljából tett utazásokról. — A pénzforrásokról ugy is gondoskodik amagyar az osztrák kormány.

— Az indiai óriási orkánról, melyről távirat utján azon hírt közöltük, hogy 120,000 ember vesztét okozta, ujabbban a lapok a következő részleteket közlik: A szőlvész, mely csodálatos módon megkímélte a Hoogly partjain fekvő Calcuttát, a Shababagpore szigetet egészen a víz alá helyezte. Csak Bunisaul városban 3000 ház romboltatott szét. Az első becslés a halottak számát 20,000-re tette, most 40,000-ról szólnak. Sir Temple R., a kormányzó helyettese, azonnal a vész helyére ment, hogy segélyt nyújtson. A dakini rendőrbiztos, Dowlutkhan a következőket jelenti: „Éjjel tíz órakor e szőlvész nagy erővel tört ki. Én a constablerekkel s foglyokkal, kik nem is gondoltak a megszökésre, a bedőlő börtön romjai alá menekültem. Minthogy azonban rémítő hullámot láttam felém közelegni, a főőrálomlásra siettem. A víztömegnek oly nagy ereje volt, hogy egy fához sodrott, a melyen virradtig maradtam. Midőn ismét világos lőn, nem ismerhettem fel a vidéket, a hol vagyok. A víz 9 lábnyi magas volt. A nyilvános házak és épületek elsodortattak. Semmit sem láttam, mint a törvényeséki épület padozatát. Nem lehetett látni sem felgyűlést, sem börtönört, sem foglyokat. A kevés személy kik — mint én — szerencsések voltak megmenekülni, minde-nüket elvesztették.“ A néhány nappal a szőlvész előtt Calcuttában megjelent lap a számos légyről szolt, melyek a városban elterjedtek. A bennszülöttek tapasztalás szerint ez mindig előle a hideg évszaknak. Az okt. 30-dika és nov. 1-seje közötti rémítő vihar igazolta e tapasztalást. E vihar a legszörnyűbb, mely 1834 óta Keletindiait sújtotta. Mint látszik, a nyílt tengeren tört ki, óriási vízforgó alakjában. Chittagongban minden hajó, egyetlen egy kivételével, a partra dobott. A tengeren történt szerencsétlenségek száma rémítő nagy.

Távirati tudósítás a bécsi tüzsdőről

Novem. 24-én 5% Metaliques 61.45 frt, Kamat — 5% Nemzeti kölcső 67. frt. 1860 iki államkölcső 109. — Bankrésztvények 837 — Hitelrészvények 14120. — London 126. — Ezüst 112.40 Cs. kir. arany 595. — Napoleon'or 10—07 100 mark németértékű 61.90.

Urbéri kötvények: Magyarországi 73. — Temesi 71.50 Erdélyi 72. — Horvátországi 75. —

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Beküldetett: Semmiféle emberi testi szenvedés nem lehet a körülményekhez képest oly veszélyes, s elhanyagolás következtében mi sem vonhat inkább maga után sinlést és bizonyos halált, mint épen a jelenlegi zord évszakban felhőtteknél és gyermekeknel hűlés folytán előforduló köhögés, rekedtség, nyálkáság, gége- és légcső-gyulladás, idült mell- és tüdőnátha, a mely bajok ellen a legselesebb körökben mindig meglepő sikerrel alkalmazott dr. Miller-féle mohnóvénnyedvet legmelegebben ajánljuk.

Érdekes

id. Heckscher Samunak Hamburgban a mai számunkban megjelent szerencse jelenése. E ház az itt és a vidéken nyert összegek pontos és halgatag kifizetése által oly jó hirt szerzett magának, hogy mai hirt eményére már e helyen is mindenkit ügyelmeztetünk,

ERDÉLYI MUZEUM EGYLETI KÖNYV-ÉRTESKEDŐ

STEIN JÁNOS
KOLOZSVÁRT

ajánlja a t. közönségnek gazdagon elszerelt
KÖNYV-, MŰ- és ZENEMŰKERESKEDÉSÉT.

Választékos raktára
kötött és kötetlen könyveknek a tudomány minden ágából.

AJÁNDEKOKNAK ALKALMAS DISZKIDÁSOK,
ifjúsági iratok és képes könyvek.

AZ ÖSSZES MAGYAR REMEKIRÓ és a
kiválóbb nemzetek remekírói diszes és jutányos kiadásokban.

IMA- és ÁJTATOSSÁGI KÖNYVEK
egyszerű, úgy a legpompásabb diszkötésin.

MINDENMŰ ISKOLAI KÖNYVEK
egyetemek, gimnáziumok, polgári, elemi- és kereskedelmi tanodák
és magánintézetek számára.

JELES ÉS LEGUJABB
ZENEMŰVEK
minden hangszerre a legnagyobb választéban.

Az olvasó és népszerű „EDITION PIERS“
ezimű zeneműgyűjteménynek teljes rakara.

ELŐFIZETÉSEK
minden folyóírra és dívatlapra elfogadtnak.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK
azonnal és a legnagyobb figyelemmel teljeitettnek.

KÖNYV- és ZENEMŰJEGYZÉK
INGYEN és BÉRMENTEN.

Mai számunkhoz van mellékelve a „SPORT“ 7-dik száma.